

ADVIES

5 juli 2011

**over het ontwerp van decreet betreffende het
economisch ondersteuningsbeleid**

Inleiding

Op 1 juni 2011 ontving de Minaraad de adviesvraag vanwege Vlaams Minister-president Kris Peeters.

Het bundel omvat het ontwerp van decreet, de Memorie van Toelichting, de Nota aan de leden van de Vlaamse Regering, het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord.

De adviestertermijn bedroeg dertig werkdagen na ontvangst.

ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VOKA onthouden zich over dit advies omdat zij over dit onderwerp via de SERV advies uitbrengen.

Marc Van den Bosch
voorzitter Minaraad

Adviestekst

1. Beschrijving

1.1. Aanzet.

Het decreet van 31 januari 2003 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid vormt de basis voor alle Vlaamse steunregimes die aangestuurd worden vanuit het Agentschap Ondernemen. Via dit decreet werd de Europese regelgeving geïmplementeerd naar het Vlaamse niveau. Het decreet biedt de contouren waarbinnen Vlaanderen een economisch ondersteuningsbeleid kan voeren.

Het decreet van 31 januari 2003 verwijst naar een aantal Europese verordeningen, kaderregelingen, richtsnoeren en mededelingen die allen inhoudelijke criteria, definities, maximale steunpercentages, in aanmerking komende kosten, ... bevatten waarbinnen de bevoegde overheden steun kunnen verlenen. Sedert het decreet in werking is, zijn er meerdere nieuwe Europese kaderregelingen in voege getreden¹.

Het decreet voorziet dat "de latere wijzigingen" van die Europese regelgeving in aanmerking worden genomen², maar daarmee kunnen niet alle mogelijkheden die het huidige EU kader biedt, worden opgevangen. De Europese bepalingen staan weliswaar hoger in de hiërarchie der rechtsnormen en hebben directe werking. Het is dus evident dat wanneer de Europese regelgeving strenger wordt, dit automatisch met zich meebrengt dat ook de Vlaamse regelgeving die strengere bepalingen dient na te leven.

Bij de opstelling van het decreet van 31 januari 2003 leefde de indruk dat de Europese staatssteunregels enkel strenger zouden worden. De realiteit heeft aangetoond dat dit op een aantal punten zeker het geval is, maar dat er eveneens voor bepaalde aspecten een versoepeling is opgetreden. In de latere verordeningen heeft de Europese Commissie voor enkele categorieën, zoals ecologiesteun en opleidingssteun een hogere steunintensiteit aanvaard.

Het decreet van 31 januari 2003 bevat per categorie van steun een maximaal steunpercentage. Aangezien steun een gunst is en geen recht, is een overheid niet verplicht om de maximaal toelaatbare steun te verlenen. De opname van absolute of procentuele steunbedragen of percentages kan theoretisch dan ook als een bewuste keuze van de wetgever worden gezien om lagere steun te verlenen dan mogelijk is volgens de EU staatssteunregels.

De Vlaamse overheid kan binnen het kader van het huidige decreet van 31 januari 2003 dus geen gebruik maken van alle mogelijkheden inzake economisch ondersteuningsbeleid die de Europese staatssteun regels in theorie toelaten. De Vlaamse overheid stelt dat zij "in tijden van economische crisis" gebruik wil

¹ Verordening (EG) nr. 800/2008 van de Commissie van 6 augustus 2008 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag met de gemeenschappelijke markt verenigbaar worden verklaard ("de algemene groepsvrijstellingsverordening");
Verordening (EG) nr. 1998/2006 van de Commissie van 15 december 2006 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag op de minimissteun;
Communautaire richtsnoeren inzake staatssteun voor milieubescherming (2008/C82101);
Communautaire richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden (2004/C242102);
Richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen 2007-2013 (2006/C54J08).

² Het decreet van 31 januari 2003 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid, Afdeling 2 Definities, art. 3 vermeldt telkens "en de latere wijzigingen" onder 8° K.M.O.-verordening, 9° Opleidingsverordening en 10° de minimisverordening.

kunnen maken van alle Europees toelaatbare vormen van staatssteun, teneinde de concurrentiepositie ten aanzien van andere regio's en landen te behouden.

De actualisering van voorliggend decreet wil derhalve het kaderdecreet aanpassen in functie van dit nieuw Europees regelgevend kader en opnieuw het maximaal toelaatbare Europese kader weergeven. Deze bijsturing past tevens in de administratieve lastenverlaging en vereenvoudiging en wil de transparantie van de regelgeving verhogen.

Juridisch-technisch vormt het huidige ontwerpdecreet een nieuw decreet, dat het decreet van 31 januari 2003 zal vervangen. Inhoudelijk kan het ontwerpdecreet echter eerder beschouwd worden als een wijzigingsdecreet, waarbij diverse artikelen in overeenstemming worden gebracht met het gewijzigde Europese kader. Omwille van de duidelijkheid en de leesbaarheid van het decreet werd ervoor geopteerd om te werken met een nieuw decreet.

1.2. Het Europees kader

Volgens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie³ (Art.107 &108) *zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.* Bestaande steunregelingen in lidstaten worden door de Commissie en door de lidstaat onderworpen aan een voortdurend onderzoek. Elk voornemen tot invoering of wijziging van steunmaatregelen door een lidstaat moet tijdig aan de Commissie worden gemeld. Indien de steunregeling niet verenigbaar is met art. 107, dan moet de lidstaat de steunregeling opheffen, wijzigen of niet tot uitvoering brengen.

De Commissie kan verordeningen vaststellen betreffende de soorten van staatssteun waarvan de invoering of de wijziging vrijgesteld kunnen worden van melding.

Op grond van haar bevoegdheid die voortvloeit uit de Verordening nr. 994/98 van de Raad⁴ heeft de Europese Commissie bepaalde soorten steunmaatregelen vrijgesteld van voorafgaande melding. Deze zogenaamde groepsvrijstellingen zijn uitgewerkt in de verordeningen voor de-minimissteun en een nieuwe algemene groepsvrijstellingsverordening nr. 800/2008.

De groepsvrijstellingsverordening is op 29 augustus 2008 in werking getreden. In de nieuwe groepsvrijstellingsverordening zijn de eerder geldende vrijstellingen uit vijf bestaande verordeningen geharmoniseerd en geconsolideerd tot één tekst.

Voor de uitvoering van de vrijgestelde steunmaatregelen die lidstaten verlenen (niet de Commissie) hoeft de Commissie geen goedkeuring te geven. Bij de vrijstellingsverordening worden regels opgelegd inzake de maximale steunintensiteit, een publicatieverplichting (de zogenaamde kennisgeving), enz.

De algemene groepsvrijstellingsverordening vermindert de administratieve

³ Geconsolideerde versie van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, Publicatieblad van de Europese Unie C 115/47, 9 mei 2008.

⁴ Verordening (EG) Nr. 994/98 van de Raad van 7 mei 1998 betreffende de toepassing van de artikelen 92 en 93 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap op bepaalde soorten van horizontale steunmaatregelen (De oud artt. 92 en 93 van het EG-Verdrag zijn inmiddels gewijzigd in artt. 107 en 108)

belasting bij het verlenen van staatssteun. Voortaan hoeven 26 categorieën staatssteun niet meer bij de Commissie te worden aangemeld. Bij deze 26 categorieën gaat het om staatssteun die een reële bijdrage levert aan het scheppen van banen en het Europese concurrentievermogen. Bovendien heeft de verordening ook tot doel om de lidstaten aan te zetten om hun beperkte middelen zo doelmatig mogelijk te gebruiken.

Het ontwerp van decreet wil uitvoering geven aan de algemene groepsvrijstellingsverordening.

De Vlaamse Regering kan buiten de steun conform de algemene groepsvrijstellingsverordening ook nog steun verlenen op basis van art. 107 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie.

1.3. Inhoud van het nieuwe decreet.

Het ontwerp van decreet bestaat uit vijftien hoofdstukken, waarvan één algemeen (hoofdstuk 1), elf over de verschillende categorieën van steun (hoofdstukken 2 tot 12), één over de relatie met de Europese regelgeving (hoofdstuk 13), twee hoofdstukken over procedurele kwesties (hoofdstukken 14 en 15) en één hoofdstuk slotbepalingen. Het ontwerpdecreet bevat 44 artikelen.

Niet alle categorieën van steun zijn voor de Minaraad even belangrijk. De Raad richt daarom zijn aandacht op: Steun voor ecologie-investeringen (hoofdstuk 3), steun voor de (her)uitrusting en (her)aanleg van bedrijventerreinen en oprichting, uitbreiding en modernisering van bedrijfsgebouwen (hoofdstuk 7), Steun voor de sanering van vervuilde bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen (hoofdstuk 8), Verwerving van gronden en gebouwen (hoofdstuk 9).

De inhoudelijke aanpassingen van het nieuwe ontwerp van decreet in vergelijking met het huidige decreet zijn beperkt en zijn meestal in overeenstemming met de algemene groepsvrijstellingsverordening. Enkele aanpassingen zijn:

- Bij de definities wordt de algemene groepsvrijstellingsverordening toegevoegd en worden de KMO-verordening en de opleidingsverordening niet meer vermeld omdat ze sedert 30 juni 2008 verstreken zijn.
- Nog worden definities voor richtsnoeren inzake milieu, richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden en het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie toegevoegd.
- Er kan alleen steun verleend worden als die een stimulerend effect heeft (art.5).
- Het algemene voorschrift dat de investeringen gedurende vijf jaar door de onderneming moeten worden geëxploiteerd en moeten behouden blijven, blijft geldig. In het ontwerpdecreet kan de Vlaamse Regering die termijn tot drie jaar beperken (art.7).
- De voorwaarde dat een onderneming moet beschikken over een zetel in het Vlaamse Gewest om voor steun in aanmerking te komen kan door de Vlaamse Regering genegeerd worden indien de onderneming zich ertoe verbindt een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest op te richten (art.9).
- Voor de steunintensiteit worden de maximumpercentages vervangen door een verwijzing naar het overeenstemmende artikel van de algemene groepsvrijstellingsverordening.
- De definities omtrent ecologiesteun zijn via een verwijzing vervangen door de definities vermeld in art.17 van de algemene groepsvrijstellingsverordening (art.13).

- Voor het verlenen van ecologiesteun kan de Vlaamse Regering van de voorwaarden van de algemene groepsvrijstellingsverordening afwijken onder de voorwaarden, vermeld in de richtsnoeren inzake milieu en de uitvoeringsbesluiten (art.14).

1.4. Toepassingsgebied

Per steuncategorie wordt het toepassingsgebied van het ontwerpdecreet omschreven. Meestal wordt verwezen naar de algemene groepsvrijstellingsverordening en naar het voorliggende decreet en de uitvoeringsbesluiten.

Het toepassingsgebied van de algemene groepsvrijstellingsverordening wordt daarin ook omschreven in artikel 1 en bevat een positieve lijst van categorieën waarop de verordening van toepassing is en drie lijsten waarvoor de verordening niet van toepassing is.

1.5. Eerdere adviezen van de Minaraad

Over het voorontwerp van decreet dat uiteindelijk werd goedgekeurd als het decreet van 31 januari 2003 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid bracht de Minaraad, op 6 september 2001, een advies uit⁵. De Raad bracht ook vier adviezen uit over uitvoeringsbesluiten ecologiesteun⁶. Bij elk van deze adviezen hebben de SERV-partners zich onthouden.

Aangaande de adviezen over de uitvoeringsbesluiten ecologiesteun is het in het kader van het voorliggende advies enkel van belang vast te stellen dat de adviezen gevraagd zijn. Aangaande het advies van september 2001 is het relevant de aandachtspunten van het advies te evalueren.

De Raad vroeg in het voormelde advies:

- Duurzaamheid moet het leidende beginsel zijn voor de oriëntering van de steun. De criteria op basis waarvan investeringssteun wordt toegekend moeten in overeenstemming zijn met de pijlers van duurzame ontwikkeling. Daarvoor is een geïntegreerd beleid nodig waarbij de drie pijlers aan bod komen.
- Het expliciet uitsluiten van milieuschadelijke investeringen is slechts mogelijk als de pijlers van duurzame ontwikkeling gelijk en geïntegreerd aan bod komen.
- Regelmatige evaluatie en bijsturing van het economisch ondersteuningsbeleid (deze paragraaf ging voornamelijk over ecologiesteun). De Raad dacht aan een bv. vijfjaarlijkse evaluatie en hij zag ook de noodzaak van een duidelijk toetsingskader voor de evaluatie.

⁵ Advies van 6 september 2001 over het Voorontwerp van decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid, 2001|27.

⁶ - het advies van 20 september '06 over het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 oktober 2004 tot toekenning van steun aan ondernemingen voor ecologie-investeringen in het Vlaamse Gewest (2006|44);

- het advies van 26 oktober '06 over het besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van steun aan ondernemingen voor ecologie-investeringen in het Vlaamse Gewest (2006|50);

- het advies van 9 september '08 over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2007 tot toekenning van steun aan ondernemingen voor ecologie-investeringen in het Vlaamse Gewest (2008|45).

- het advies van 2 september 2010 over het Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van steun aan ondernemingen voor ecologie-investeringen in het Vlaamse Gewest (2008|39).

- Een betere afweging van het totale aanbod van instrumenten om de doelstellingen te bereiken. Voor duurzame productie en consumptie is wellicht een mix van juridische, economische en sociale instrumenten nodig. Tussen de verschillende economische instrumenten is afstemming nodig om met minimale inspanningen maximale resultaten te halen.
- Het stimuleren van eco-efficiëntie. De heroriëntering van het ondersteuningsbeleid is een eerste stap, maar er is meer nodig. Daarom moeten instrumenten ontwikkeld worden zodat de markt en de wijze waarop de samenleving is ingericht, kan leiden tot de noodzakelijke eco-innovaties in het bedrijfsleven.
- Omdat de voorwaarden voor steun verder bepaald worden in uitvoeringsbesluiten, vroeg de Raad met aandrang ook over die uitvoeringsbesluiten om advies te worden gevraagd.
- Cumulatie van steun wordt negatief benaderd en moet in ieder geval worden opgeteld met de andere steunverleningen. Combinatie van steunverlening is wel mogelijk. Investerings die tegemoet komen aan de drie pijlers van duurzame ontwikkeling, beogen verschillende doelstellingen. Als de investering een meerwaarde zou inhouden voor meerdere pijlers van duurzame ontwikkeling, zou de Raad zelfs additionele steun aanvaarden.
- Ecologiesteun moet gekoppeld worden aan milieuperformantie. De Raad wil de nodige garanties om de middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Daarom pleit hij voor resultaatgerichte steun met een allocatie van middelen afhankelijk van de behaalde resultaten op milieuvlak.
- Ecologiesteun moet een breed spectrum van milieuresultaten beogen. Naast het besparen van energie en grondstoffen, het verminderen en milieubelastende effecten, pleitte de Raad ook voor maatregelen om ruimte te besparen.
- Ecologiesteun moet voorbehouden worden voor initiatieven die doelstellingen beogen die verder gaan dan de communautaire normen of dan regionale en nationale normen indien die strenger zijn dan de communautaire normen. Ecologiesteun aan achterlopende KMO's is demotiverend voor de voorlopers, het mist zijn innoverende doelstelling en andere instrumenten zijn beter geschikt voor steun aan KMO's. In algemene zin verzet de Raad zich tegen steun aan ondernemingen om verplicht na te leven normen – ongeacht de oorsprong daarvan – te bereiken.
- Bij ecologiesteun voor investeringen ten gevolge van herlokalisatie vroeg de Raad zich af of dit gelet op het gebrek aan beschikbare ruimte wel altijd nodig was. De Raad pleitte voor het openstellen van ecologiesteun voor investeringen voor inbreiding.
- Bij de steun voor de uitrusting van bedrijventerreinen en –gebouwen is de ecologische en ruimtelijke meerwaarde van de investering een noodzakelijke randvoorwaarde.
- Het stimuleren van intensiever ruimtegebruik van bestaande bedrijventerreinen is een prioriteit. Intensiever ruimtegebruik kan bewerkstelligd worden door onder meer het verdichten en verhogen van bedrijfsactiviteiten, gezamenlijk multimodaal transport en gezamenlijke bedrijfsgerichte voorzieningen.
- Ondersteuning van verduurzaming van bedrijfsprocessen door o.a. onderlinge koppeling. Het gaat hier om het concept "industriële ecosystemen" waarbij men probeert de stofkringloop te sluiten. De Raad zag het voorontwerpdecreet als een aanzet om een inhaalbeweging te maken. Vlaanderen zou voorbeeldprojecten voor duurzame bedrijventerreinen kunnen stimuleren en ondersteunen zowel naar een duurzame inrichting als naar de verduurzaming van bedrijfsprocessen. Dit laatste kan een substantiële bijdrage leveren aan de vermindering van milieubelasting in bedrijventzones. Uitwisseling en hergebruik

van energie, grondstoffen en water, gezamenlijk gebruik van bedrijfsfuncties en -faciliteiten en collectieve inzameling, afvoer, hergebruik en recyclage van afvalstoffen kunnen de uitstoot van CO₂ en van verzurende stoffen verminderen of de waterkwaliteit bevorderen.

2. Advies

2.1. Algemeen

- [1] **Afstemming op de algemene groepsvrijstellingsverordening.** De Raad stelt vast dat het ontwerp van decreet in vergaande mate afgestemd is met de algemene groepsvrijstellingsverordening. Dit is vanzelfsprekend omdat de verordening die eind augustus 2008 in werking is getreden, verbindend is in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk is in elke lidstaat. Door het decreet wordt de verordening ook ingevoerd in Vlaamse regelgeving.

De uitwerking van het ontwerp van decreet houdt ook rekening met mogelijke aanpassingen van de Europese regelgeving in de toekomst. Dat gebeurt in de definities door toevoeging van "en latere wijzigingen", door het niet letterlijk overnemen maar verwijzen naar de algemene groepsvrijstellingsverordening (vb. art. 13) en door artikel 38 dat stelt dat Europese trend van verstrengen en versoepelen gevolgd wordt. Deze vooruitziendheid is alleszins een positief element.

- [2] **Geen afstemming met nieuw industrieel beleid.** Het dossier bevat geen verwijzingen naar het Groenboek of naar het Witboek⁷ "Een nieuw industrieel beleid voor Vlaanderen". Omgekeerd ontbreekt een verwijzing evenzeer. Zo vermeldt het Witboek bijvoorbeeld flankerende actie A38 (p.23/85): energie-efficiënte investeringen ondersteunen. Deze actie houdt in dat de effectiviteit van de ecologiepremie geëvalueerd zal worden en dat ondersteuningsmechanismen voor technieken met een groot CO₂-reductiepotentieel en energiebesparingspotentieel zullen onderzocht worden.

- [3] **Striktere regels.** De Raad stelt ook vast dat de algemene groepsvrijstellingsverordening en het ontwerp van decreet meer heldere regels voorzien. Het ontwerp van decreet is nog meer gebaseerd op de algemene groepsvrijstellingsverordening dan het decreet op de toen geldende verordeningen. Bovendien is vooral het hoofdstuk over de ecologiesteun gedetailleerder uitgewerkt.

De Raad stelt ook vast dat de algemene groepsvrijstellingsverordening niet tot in alle details is omgezet in het ontwerp van decreet.

- [4] **Nieuwe mogelijkheden van het ontwerpdecreet.** Het ontwerp van decreet biedt in vergelijking met het huidige decreet nieuwe mogelijkheden. Zo wordt het voortaan mogelijk om voor alle categorieën steun te verlenen aan ondernemingen die nog niet over een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest beschikken (art.9). Voor de categorie "Steun aan ondernemerschapsbevordering" is steun voorzien voor projecten aan ondernemingen of entiteiten (art.25). De Vlaamse regering kan de lijst met projecten verduidelijken en kan de begunstigden verder concretiseren.

⁷ Het groenboek werd voorgesteld op 1 oktober 2010, het witboek werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 26 mei 2011.

Aangaande het ondersteunen van ondernemingen die nog niet over een Vlaamse exploitatiezetel beschikken, meent de Raad dat de keuze moet uitgaan naar bedrijven die sterk presteren op milieuvlak en wier activiteiten er niet toe leiden dat de schaarse milieugebruiksruimte die Vlaanderen nog rest opgevuld wordt.

Omtrent de steun voor ondernemersbevordering pleit de Raad er voor om hier in hoge mate aandacht te besteden aan duurzaam ondernemen en duurzaam ondernemerschap.

2.2. Evaluatie van het advies van september 2001

[5] De Minaraad bevestigt zijn advies van september 2001. Bij aanvang van dit deel van het advies benadrukt de Minaraad dat hij de principes van het advies van 2001 nog steeds aanhoudt.

[6] Duurzaamheid als leidend beginsel. De Raad stelt vast dat duurzaamheid nog steeds geen leidend beginsel is voor de oriëntering van de verschillende categorieën van steun. Zelfs bij ecologiesteun komt de term "duurzaam" niet voor. De algemene groepsvrijstellingsverordening definieert en gebruikt enkel "duurzame biobrandstoffen" met betrekking op milieu-investeringssteun ter stimulering van energie uit hernieuwbare energiebronnen.

Duurzame ontwikkeling wordt in de preambule (45) wel een van de hoofdpijlers van de Lissabon-strategie genoemd.

Het decreet, maar evenmin de verordening, sluiten steun voor milieuschadelijke investeringen uit. De Raad gaat er van uit dat investeringen die het halen van de normen in gedrang zouden brengen, niet toegelaten zijn op basis van andere regelgeving (o.a. milieuvergunning). Het probleem stelt zich dus voor steun aan investeringen die de milieugebruiksruimte verder opvullen (een achteruitgang van de milieuresultaten zonder overschrijding van de norm).

Aangaande ecologiesteun wordt wel rekening gehouden met een vooruitgang van de milieuresultaten (zie verder [10] Ecologiesteun om verder te gaan dan de vigerende normen).

De Raad meent dat duurzaamheid en vooruitgang van de milieuresultaten zouden moeten meegenomen worden een algemene overweging voor het economisch ondersteuningsbeleid. Dat zou kunnen gebeuren in art.5 waarin nu als algemene voorwaarde voor iedere vorm van steun is opgenomen dat alleen steun verleend wordt als die een stimulerend effect heeft.

[7] Evaluatie en bijsturing van het economisch ondersteuningsbeleid. Zowel op communautair als op regionaal niveau is het economisch ondersteuningsbeleid regelmatig bijgestuurd. Sedert 2001 is het Europees regelgevend kader grondig gewijzigd door de invoering van verordeningen en communautaire richtsnoeren (zie voetnoot 1).

Het decreet kende vijf bijstellingen en bij het besluit ecologiesteun werd het geweer meermaals van schouder veranderd.

De Raad stelt vast dat de regelgeving nog in volle ontwikkeling is. Het is wenselijk dat daarvoor stabiliteit wordt gevonden. De opeenvolgende wijzigingen van het besluit ecologiesteun noemde de Raad schadelijk voor de rechtszekerheid en het vertrouwen in het instrument. De Raad merkt daarbij ook op dat het callsysteem

voor de ecologiesteun met het nieuwe decreet en de nieuwe opdeling van de ecologiesteun in verschillende ondercategorieën met specifieke steunpercentages, opnieuw niet langer houdbaar zal zijn. De Raad rekent er op dat milieuperformantie dan als criterium voor de milieusteun wordt weerhouden.

[8] Advies over uitvoeringsbesluiten. De Raad werd tot viermaal toe om advies gevraagd over het uitvoeringsbesluit ecologiesteun. De Raad gaat er vanuit dat deze praktijk ook in de toekomst gehandhaafd blijft (zie ook 10 Steun voor bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen).

[9] Koppeling van ecologiesteun aan milieuperformantie. Afwijkend van het vorige decreet is de opsplitsing van de categorie ecologie-investeringen in diverse ondercategorieën:

- Nieuwe vervoermiddelen (art.15 §2);
- Vroege aanpassing van toekomstige communautaire normen (art.15§3);
- Investeringen op het vlak van het energiebeleid (art.15§4), verder opgedeeld in energiebesparende maatregelen, hoogrenderende warmtekrachtkoppelingen en hernieuwbare energiebronnen.

De hoogte van de ecologiesteun is volledig gekoppeld met de Europese regelgeving. Als gevolg daarvan zijn de percentages die worden toegepast voor ecologie-investeringen binnen iedere ondercategorie, vastgelegd in de algemene groepsvrijstellingsverordening. De percentages worden niet beïnvloed door de milieuperformantie van de investering (binnen de ondercategorie).

De steunintensiteit wordt berekend als een percentage van de in aanmerking komende ecologie-investeringen.

De Raad vindt het positief dat de steunregeling rekening houdt met de aard van de investering. Hiermee komt het ontwerpdecreet ook tegemoet aan de vraag van de Minaraad om een breed spectrum van milieuresultaten na te streven. Maar ecologiesteun zou ook moeten ingezet worden om te sturen naar de meest milieuperformante investeringen. Dat kan nu niet omdat een koppeling van de voorwaarden voor steun aan de milieuperformantie ontbreekt. De Vlaamse overheid kan wel haar prioritaire beleidskeuzes extra ondersteunen door het oormerken van de budgetten voor van de verschillende (onder-)categorieën van de ecologiesteun.

[10] Ecologiesteun om verder te gaan dan de vigerende normen. In zijn advies van 2001 stelde de Raad dat een essentiële voorwaarde voor de toekenning van ecologiesubsidies de vereiste was dat initiatieven 'verder gaan' dan de verplichtingen conform de vigerende milieuwet- en regelgeving en enkel kan worden toegekend voor initiatieven die 'verder gaan' dan de heersende normen.

Het ontwerp van decreet (art.15 §2 en 3) voorziet dat steun kan verleend worden voor de aankoop van nieuwe vervoersmiddelen indien de vervoermiddelen verder gaan dan de communautaire normen of, bij het ontbreken daarvan, het niveau van milieubescherming doen toenemen en aan K.M.O.'s voor de vroege aanpassing aan toekomstige communautaire normen.

De Raad stelt vast dat het ontwerp van decreet niet langer verwijst naar de Vlaamse of federale normen die strenger zijn dan de communautaire normen. In het ontwerp van decreet is enkel de communautaire norm het referentiepunt. De algemene groepsvrijstellingsverordening (art.18, 8b) stelt evenwel: "*In het geval*

van investeringen om een hoger niveau van milieubescherming te bereiken dan de communautaire normen, wordt de contrafeitelijke situatie als volgt gekozen: ...wanneer de onderneming zich aanpast aan of verder gaat dan nationale normen die strenger zijn dan de toepasselijke communautaire normen, of verder gaat dan communautaire normen, omvatten de in aanmerking komende kosten de extra investeringskosten die nodig zijn om het beschermingsniveau te bereiken dat de communautaire normen overtreft. De kosten die verband houden met investeringen om het door communautaire normen vereiste beschermingsniveau te bereiken, komen niet in aanmerking;"

Het ontwerp van decreet (art.16, §1) stelt dat enkel de extra investeringen die noodzakelijk zijn om een niveau van milieubescherming te bereiken dat de communautaire normen in kwestie overtreft, worden in aanmerking genomen.

Dit impliceert dat toch nog steun kan verleend worden voor ecologie-investeringen die tot doel hebben de strengere Vlaamse of federale normen te behalen. De Raad herhaalt wat hij reeds in zijn advies van 2001 poneerde, m.n. dat Vlaanderen enkel ecologiesteun kan toekennen voor initiatieven die verder gaan de heersende norm. Het maakt niet uit of die normen Europees, federaal of Vlaams van oorsprong zijn.

[11] Ecologiesteun voor herlokalisatie. In zijn advies van 2001 vroeg de Raad zich af of ecologiesteun voor herlokalisatie nog wel nodig was aangezien het beleid een duidelijk gebrek aan beschikbare ruimte voor bedrijventerreinen heeft en de nadruk daardoor eerder op inbreiding dient te liggen.

In het ontwerp van decreet komt ecologiesteun voor herlokalisatie niet meer voor. De Memorie van Toelichting verduidelijkt dat die mogelijkheid niet voorzien is in de algemene groepsvrijstellingsverordening. Overigens is daarvoor nog een theoretische mogelijkheid via een steunmaatregel gebaseerd op de richtsnoeren inzake staatssteun voor milieubescherming. De Raad gaat er echter van uit dat dit niet meer is dan een theoretische piste. Zijn eerder pleidooi voor inbreiding plaatst de Raad nu onder de noemer "steun voor de (her)uitrusting en (her)aanleg van bedrijventerreinen en de oprichting, uitbreiding en modernisering van bedrijfsgebouwen" (zie ook [13] Steun voor bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen).

[12] Bevoegdheden bij het toekennen van ecologiesteun. In dit decreet wordt duidelijk gesteld dat het ondersteuningsbeleid in zijn geheel een instrument is van het economisch beleid. Voor de Raad is de ecologiepremie echter ook een instrument voor milieubeleid. Het besluit omtrent de ecologiesteun, in uitvoering van dit decreet, is tot dusver de bevoegdheid van de Vlaamse Minister bevoegd voor het economisch beleid. Zoals de Raad ondermeer in zijn advies van 2010 over ecologiesteun (2010|39⁸) aangaf is hij van mening dat de knowhow die aanwezig is bij de administraties Leefmilieu en Energie daarvoor maximaal moet gebruikt worden. Daar zijn niet alleen louter technische redenen voor, maar het is ook belangrijk in het kader van de beleidsintegratie en het optimaal inzetten van middelen.

In dat verband verwijst de Minaraad ook naar het Minaplan 4⁹ (p.39/139) dat als flankerend beleid vermeldt: "*Een ander belangrijk aandachtspunt is het werken*

⁸ Zie ook voetnoot 5

⁹ Milieubeleidsplan 2011-2014, goedgekeurd door de Vlaamse regering op 27 mei 2011.

aan meer inspraak in de aanwending van middelen voor leefmilieudoelstellingen door de andere Vlaamse beleidsdomeinen (bv. ecologiesteun, groen investeringsfonds, stimulering van innovatie, financiering van gemeenten) door een versterking van de beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking en afstemming en zo te komen tot meer coherentie en synergie en meer milieuresultaat."

[13] Steun voor bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen. Omtrent de steun voor de (her)uitrusting en (her)aanleg van bedrijventerreinen en de oprichting, uitbreiding en modernisering van bedrijfsgebouwen stelde de Raad in 2001 volgende prioriteiten:

- De ecologische en ruimtelijke meerwaarden van de investering is een randvoorwaarde.
- Intensiever ruimtegebruik van bestaande bedrijventerreinen.
- Verduurzamen van bedrijfsprocessen (zie ook 1.5 Eerdere adviezen van de Minaraad).
- Investering en voor inbreiding van bedrijventerreinen.

Hoofdstuk 7 van het ontwerpdecreet is niet gebaseerd op Europese regelgeving. De voorwaarden zijn deels opgenomen in het ontwerp van decreet en in de uitvoeringsbesluiten. De Raad dringt er bijgevolg op aan dat zijn prioriteiten in rekening worden gebracht bij de uitvoeringsbesluiten. De Raad wenst net als over de uitvoeringsbesluiten inzake ecologiesteun daarover om advies te worden gevraagd (zie ook 9 Advies over uitvoeringsbesluiten).